

Notitie Speelvoorzieningen

Inleiding

In deze nota speelvoorzieningen zijn de uitgangspunten opgesteld, en richtlijnen en prioriteiten opgenomen aan de hand waarvan het beleid in de daaropvolgende jaren uitgevoerd dient te worden.

Het doel van deze Nota Speelvoorzieningen is:

- Het geven van algemene aanbevelingen met betrekking tot de situering en inrichting van speelmogelijkheden;
- Het beoordelen van de bestaande situatie. Indien nodig worden voorstellen gedaan tot het realiseren van nieuwe speelvoorzieningen en het verbeteren van bestaande;
- Het bieden van een kader om op de wensen vanuit de bevolking te kunnen reageren.

0.1 Indeling van de nota

In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de betekenis van het spelen voor kinderen en in de hoofdstukken 2 en 3 op de situering en inrichting van speelterreinen.

Op basis van de in deze hoofdstukken gegeven aanbevelingen wordt in hoofdstuk 4 de Rozendaalse situatie besproken.

0.2 Algemene voorwaarden

De belangrijkste algemene voorwaarden met betrekking tot de woonomgeving voor kinderen zijn:

- De woonomgeving moet veilig zijn; er moeten geleidelijke overgangen zijn van niet-gevaarlijke en vertrouwde, naar meer gevaarlijke / niet- vertrouwde situaties;
- De woonomgeving moet zodanig zijn dat kinderen vertrouwd kunnen raken met materialen en de gebruiksmogelijkheden daarvan. Daarom moet er ook afwisseling zijn van terreinen.
- Speelvoorzieningen en ruimten moeten met elkaar samenhangen; één geheel vormen.
- De speeltoestellen en terreinen moeten veilig zijn.
- Bij de inrichting van speelvoorzieningen moet rekening gehouden worden met de belevingswereld van kinderen en hun ontwikkelingsproces.
- In de woonomgeving moet ruimte zijn voor kinderen om deze zelf in te richten en eigen te maken

Hoofdstuk 1 Betekenis van speelmogelijkheden voor kinderen

De geschiedenis leert ons dat er aan het begin van de vorige eeuw geen aparte speelterreinen waren. Op straat was enorm veel te leren. De kinderen groeiden op tussen de volwassenen en zagen hun bezigheden en deden die na. De straat was een speel- en leergebied.

Rondom het jaar 2000 hebben onderzoeken geleerd dat het spelen een zeer belangrijk en onlosmakelijk onderdeel is van het hele ontwikkelingsproces van kinderen. In het spel kunnen

nieuwe zaken worden uitgetoet en vaardigheden worden geleerd zonder dat het ernstige gevolgen heeft als iets misgaat.

Daarbij hoeven de speelruimtes zich niet te beperken tot speelterreinen. Het spelen moet geïntegreerd zijn in de hele woonomgeving.

Hoofdstuk 2 Situering speelvoorzieningen

Uit de literatuur blijkt dat een speelterrein dat op een plaats ligt waar niemand langs komt, niet of veel minder wordt gebruikt, dan een terrein waar regelmatig mensen langs komen. Bij de situering is de afstand tot de woningen van groot belang.

Er zijn richtlijnen opgesteld die gebaseerd zijn op de bewegingsmogelijkheden van kinderen. Hierbij kan gesteld worden dat kleuters en peuters zelfstandig niet verder van huis komen dan 100 meter. De jonge schoolkinderen (6-10 jaar) blijven veelal binnen een gebied met een straal van 300 a 400 meter rond het huis. Een groot deel van hun tijd brengen ze echter door in het gebied van 100 meter rond huis. Oudere schoolkinderen mogen zelfstandig verder van huis.

Dit heeft als gevolg dat de kleinere speelvoorzieningen in een gebied binnen een straal van 100 meter rond de woning moeten liggen. De inrichting dient afgestemd te zijn op de peuters en kleuters zonder de andere groepen uit te sluiten m.n. de jonge schoolkinderen. In een straal van 300 a 400 meter dienen grotere speelvoorzieningen te liggen.

Aanbevelingen ten aanzien van de situering.

De speelvoorzieningen moeten worden geplaatst:

- In de buurt van andere voorzieningen
  - Op plaatsen waar mensen (langs) komen
  - Niet bij drukke wegen
  - Zichtbaar vanuit woningen en straten
  - Niet te dicht bij de tuinen, ramen, bij woningen en parkeerplaatsen.
-
- Op 100 meter vanaf iedere woning moet in principe een klein, beschut speelterrein aanwezig zijn (voor jongere kinderen)
  - Op 400 meter vanaf iedere woning moet in principe een groter speelterrein zijn
  - In principe moet het schoolplein van de openbare school worden opengesteld.

Door het trekken van cirkels met een straal van 100 resp. 400 meter rond de speelterreinen kan een beeld worden verkregen in hoeverre een wijk 'bedekt' is met speelvoorzieningen voor de jongere kinderen en de wat oudere kinderen.

Op deze wijze kan in een oogopslag geconstateerd worden of in een bepaald gebied voorzien wordt in de behoefte aan speelgelegenheden.

De cirkels zeggen echter niets over de daadwerkelijke behoefte aan speelterreinen. In een bepaalde buurt kan afgezien worden van speelterreinen omdat deze qua inrichting voldoende speelmogelijkheden biedt. Ook de leeftijdsopbouw binnen een bepaald gebied kan een afweging zijn om wel of niet een speelterrein te realiseren.

Vastgesteld kan worden dat in Rozendaal voor de groep jeugd in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar op dit ogenblik geen speelvoorziening voorhanden is. Gekeken wordt of er een speelveld te realiseren is op het dak van de gymzaal bij de nieuwe Dorpsschool.

Over het algemeen is het delen van een speelterrein met jongere jeugd niet aan te bevelen. Het probleem is dan vaak dat er vernieling uit verveling ontstaat of de jongere jeugd voelt zich niet “thuis” op het terrein vanwege de oudere jeugd.

Hoofdstuk 3 Inrichting speelterreinen.

Behalve een goede situering heeft ook de inrichting een belangrijk aandeel in het gebruik van een terrein. Uit onderzoeken is gebleken dat een meer afwisselend ingericht terrein op een meer gevarieerde manier wordt gebruikt. Ook op toestellen met meerdere gebruiksmogelijkheden wordt vaker gespeeld.

Bij de inrichting van 100 meter voorzieningen ligt het accent op peuters en kleuters zonder het gebruik door de oudere jeugd uit te sluiten.

De inrichting van de grote voorzieningen is gericht op ruimtevragende activiteiten zoals voetballen, basketbal en hockeyen. Een belangrijk punt bij de inrichting van beide soorten voorzieningen is de afwisseling. Zowel afwisseling op het terrein zelf als tussen de verschillende materialen (b.v. hout, aluminium), in ondergrond, in kleur, in hoogte, in grootte (b.v. voor de kleintjes een kleine ruimte bij een grote speelplaats), in gebruiksmogelijkheden (terreinen met verschillende toestellen).

Verder is bij de inrichting van belang:

- Geen puntdraad rond speelterreinen, maar niet te kwetsbare struiken die desnoods met paaltjes en planken beschermd kunnen worden.
- Hekwerken zijn alleen in noodzakelijke gevallen om terreinen geplaatst.
- Op trapvelden geen ballenvangers plaatsen tenzij beslist noodzakelijk.
- In wijken met ééngezinswoningen en (grote) tuinen hoeven geen aparte zandbakken te worden geplaatst voor peuters en kleuters.
- Bij de plaatsing van toestellen moet rekening gehouden worden met het keurmerk* (*Keurmerk: dit keurmerk garandeert de afnemer ervan, dat de leverancier een speeltoestel levert dat op zijn veiligheid is gekeurd*).

Prioriteitstelling en financiën

Ieder jaar worden onze speeltoestellen gekeurd door Repcon en worden er gebreken geconstateerd aan de speeltoestellen. Over het algemeen kunnen veel van de geconstateerde gebreken vrij eenvoudig worden verholpen door het aanbrengen van nieuwe onderdelen of reparatie. Soms is een speeltoestel dusdanig slecht en gevaarlijk dat dit moet worden verwijderd.

Voor het repareren van speeltoestellen is over het algemeen wel voldoende budget voorhanden. Voor het vervangen van speeltoestellen niet. De afgelopen jaren is het budget dusdanig gekort dat alleen speeltoestellen met een aanschafprijs < € 1.500,- aangeschaft kunnen worden en dat beperkt zich dan tot één eenvoudig toestel per jaar.

De afgelopen jaren is het budget voor vervanging van speeltoestellen dusdanig verminderd dat vervanging van speeltoestellen nauwelijks nog mogelijk is.

In de huidige situatie zijn er zeven speelplaatsen met circa 40 speeltoestellen. Doordat later in dit jaar de nieuwe Dorpsschool (Akkerlaan) in gebruik genomen zal worden, zullen de huidige speelplaatsen Dorpsschool (Steenhoek) en Torckschool komen te vervallen. Daarnaast komt uit de nieuwe wijk De Del ook de vraag naar een speelplaats. In de nieuwe situatie zijn er dan nog steeds zeven speelplaatsen.

De aanleg van nieuwe speelvoorzieningen betekent ook een verhoging van de post speeltoestellen, dus een toename van de jaarlijkse exploitatiekosten.

Planning en coördinatie

Inpraak en betrokkenheid van de bevolking (zowel volwassenen als kinderen) is van groot belang voor het succes van de te nemen maatregelen of te realiseren voorzieningen. Het is daarom belangrijk de bevolking bij iedere maatregel, situering, inrichting en liefst ook bij het beheer te betrekken.

Het volgende komt uit het ‘Praktijkboek kinderinspraak bij het inrichten van speelruimte’ (vraag het ze zelf!) en is uitgegeven door LANS landelijk centrum voor gebouwen, speelruimte en expressie voor de jeugd.

“Kinderinspraak en kinderpacticatie zijn manieren om kinderen te betrekken bij het tot stand komen van speelvoorzieningen in een buurt. Aan buurtbewoners wordt in de meeste gevallen wel naar hun mening gevraagd, dat is voldoende ingeburgerd. Maar men vergeet daarbij dat kinderen ook buurtbewoners zijn. Het is óók hun buurt en zij zullen vooral van de speelplek gebruik gaan maken.

Kinderen beschikken over een schat aan waardevolle informatie. Zij kennen de buurt en haar (on) mogelijkheden uit eigen ervaring. Als je goed naar hen kijkt en luistert, kom je meer te weten over spelen en wat er voor nodig is”.

Bij het beheren en inrichten van de speelterreinen in Rozendaal kan gebruik gemaakt worden van wijkwerkgroepen. Deze wijkwerkgroepen kunnen dan bestaan uit direct omwonenden of direct belanghebbenden. Zij kunnen hun wensen ten aanzien van de speelterreinen en speeltoestellen aan de vertegenwoordiger vanuit de gemeente kenbaar maken.

De voordelen zijn hierbij dat:

- Er een grote mate van betrokkenheid wordt gecreëerd
- Men vaak goed op de hoogte is van de leeftijdsopbouw
- Men direct een aanspreekpunt heeft

De eindverantwoordelijkheid blijft uiteraard bij de gemeente.

Hoofdstuk 4 Situatie bestaande speelterreinen te Rozendaal.

Gewenste situatie

De gewenste situatie voor Rozendaal dient dusdanig te zijn dat de huidige speelterreinen met de speeltoestellen worden geperfectioneerd. Hiervoor dient het onderhoudsbudget op een redelijk niveau gebracht te worden.

Voorts zal er een krediet nodig zijn om de (onveilige) verwijderde speeltoestellen aan de Hertog van Gelrestraat te vervangen door nieuwe (gekeurde, veilige) speeltoestellen.

Inrichting, onderhoud en beheer

Gelet op de omvang van de gemeente en het aantal speelterreinen vinden wij het belangrijk dat de buurtbewoners betrokken zijn bij de verdere inrichting, beheer en onderhoud van de terreinen.

Dit jaar is de buurtcommissie Leermolensenk opgericht en is door hen een inrichtingsplan voor de speelplaats Hertog van Gelrestraat ingediend.

Deze buurtcommissie heeft een adviserende en signalerende taak richting gemeente. De voordelen van een dergelijke buurtcommissie zijn:

- Grote betrokkenheid van de omwonenden
- Bij de aanschaf van speeltoestellen wordt de juiste leeftijdsgroep bediend
- Hoge sociale controle
- Maximaal benutten van de mogelijkheden van inspraak.

Financiën

- 1) Om uitvoering te geven aan het inrichtingsplan speelplaats Hertog van Gelrestraat zal een bedrag nodig zijn van € 25.000,- (exclusief BTW) in 2018.
- 2) Om uitvoering te geven aan het inrichtingsplan speelplaats wijk De Del zal een bedrag nodig zijn van € 7.500,- (exclusief BTW);
- 3) Het bedrag in de begroting dient structureel verhoogd te worden tot een bedrag ad. € 5.000,- voor vervanging van speeltoestellen. Dit voorkomt dat er kredieten aangevraagd moeten worden aan de raad en er achter de feiten qua vervanging aan wordt gelopen. Doordat niet vrijelijk over een budget voor vervanging beschikt kan worden, zit er een ruime periode tussen het verwijderen van een toestel en het terug plaatsen hiervan.